KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS
Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Klaipėdos g. 11, LT-96135 Gargždai, tel. (8 46) 453754, faks. (8 46) 470064, el.p. info@visuomenessveikata.lt. www.visuomenessveikata.lt.
Duomenys kaupiami ir saugojami Juridinių asmenų registre, kodas 300624344

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2012-2014 METŲ PROGRAMOS 2011 M. ATASKAITA

Gargždai, 2012

TURINYS

ĮVADAS 3
1. BENDROJI DALIS 4
1.1. Demografinė, socialinė – ekonominė būklė 4
1.1.1. Gyventojai 4
1.1.2. Gimstamumas 5
1.1.3. Mirtingumas 5
1.2. Gyventojų sveikatos būklė 7
1.3. Aplinka 11
1.4. Sveikatos priežiūros ištekliai ir veikla 12
2. SPECIALIOJI DALIS 14
2.1. Mirties ir sveikatos būklės statistikos apžvalga 14
2.2. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 21
2.3. Ikimokyklinio amžiaus vaikų gyvensena 22
APIBENDRINIMAS 23

ĮVADAS

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsena – savivaldybių lygiu savivaldybių teritorijose vykdoma visuomenės sveikatos stebėsena. Stebėsena siekiama gauti išsamią informaciją apie visuomenės sveikatos būklę savivaldybės teritorijoje bei planuoti ir įgyvendinti vietines visuomenės sveikatos prevencijos priemones, sveikatos politiką, parodyti įgyvendinamų programų rezultatus.

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną nuo 2007 m. sistemingai vykdo Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Stebėsena vykdoma vadovaujantis Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T11-595 patvirtinta 2012-2014 metų Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programa ir jos įgyvendinimo planu.

Atsižvelgiant į Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programos duomenis, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro atliktus tyrimus ir rekomendacijas, yra parengtos ir įgyvendinamos kompleksinės savivaldybės sveikatos programos:

1. Klaipėdos rajono lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikos 2010−2012 m. programa.
2. Klaipėdos rajono užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės 2012-2015 m. programa.
3. Odontologijos paslaugų prieinamumo pagerinimo Klaipėdos rajono vaikams 2011-2015 m. programa.
4. Klaipėdos rajono psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos 2011-2015 m. programa.

1. BENDROJI DALIS

1.1. Demografinė, socialinė – ekonominė būklė

1.1.1. Gyventojai

2012 m. pradžioje, palyginti su 2011 m., Klaipėdos rajono savivaldybėje gyventojų skaičius padidėjo 208 gyventojais (nuo 51279 iki 51487 gyv.). 2012 metų pradžioje Klaipėdos rajone miesto (Gargždų ir Priekulės) gyventojai sudarė 31,9 proc. visų rajono gyventojų (16409 gyv.), kaimo vietovėse – 68,1 proc. visų rajono gyventojų (35078 gyv.). 2012 m. pradžioje 1000-iui Klaipėdos rajono vyrų teko 1063 moterys (24955 vyrai ir 26532 moterys) (žr. 1 lent.).

1 lentelė. **Gyventojų skaičius pagal lytį ir gyvenamąją vietą Klaipėdos raj. savivaldybėje**

	2008	2009	2010	2011	2012
Iš viso	50617	51875	52125	51279	51487
Moterys	26002	26619	26695	26434	26532
Vyrai	24615	25256	25430	24845	24955
Miestas	17750	17962	18104	16445	16409
Kaimas	32867	33913	34021	34834	35078

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal vidutinį gyventojų amžių, Klaipėdos rajono gyventojai yra jaunesni už šalies gyventojus. Kiekvienais metais amžius vis ilgėja – vidutinis Klaipėdos rajono gyventojų amžius 2011 m. pradžioje buvo 37,7 m., o 2012 m. – 38,5 metai.

Klaipėdos rajono savivaldybėje vaikų dalis yra didesnė nei pagyvenusių žmonių (2012 m. 0–17 m. amžiaus Klaipėdos rajono gyventojai sudarė 21,7 proc., o 65 m. ir vyresni – 19,6 proc.).

Analizuojant gyventojų skaičių pagal amžiaus grupes (kas 5 metai), 2008 m. ir 2012 m., galima teigti, kad sumažėjo 15-24 m. amžiaus Klaipėdos rajono gyventojų, o 50-64 m. – padidėjo (žr. 1 pav.).

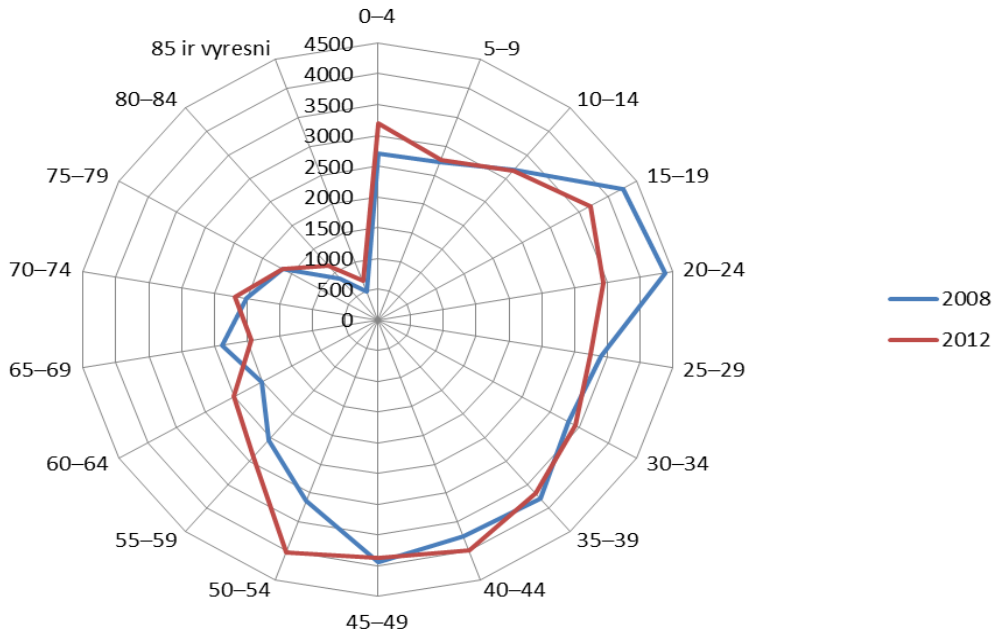

1 pav. Klaipėdos rajono gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes 2008 ir 2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

1.1.2. Gimstamumas

2005-2011 m. laikotarpiu šalyje gimstamumas turėjo tendenciją didėti. Gimstamumas Klaipėdos rajone 2011 m., palyginti su 2010 m., sumažėjo nuo 12,9 iki 12,3 gimusiųjų 1000 gyventojų (žr. 2 pav.).

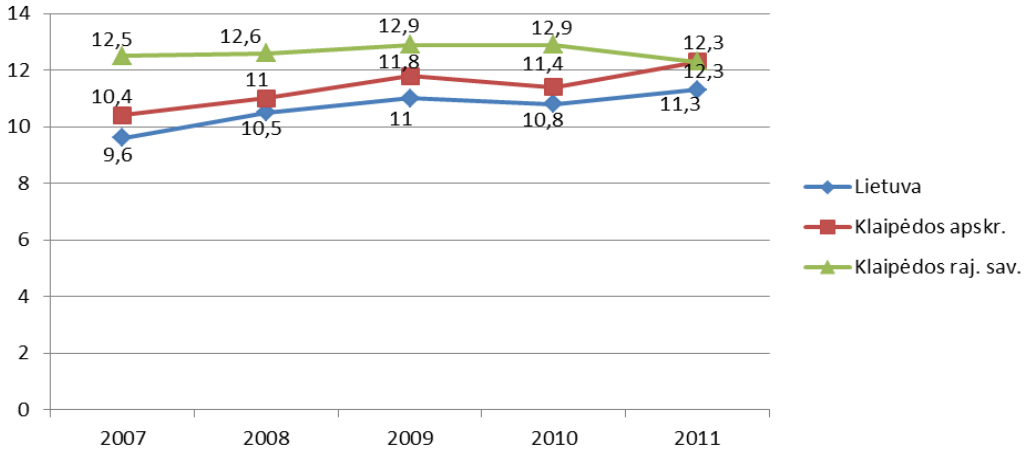

2 pav. Gimstamumas Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje ir Klaipėdos raj. sav. 1000 gyv.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Klaipėdos rajone natūralus gyventojų prieaugis turėjo tendenciją didėti – daugėjo gyvų gimusiųjų ir mažėjo mirusių gyventojų. 2011 m., palyginti su 2009 m., natūralus gyventojų prieaugis sumažėjo (2009 m. – 85, 2011 – 30) (žr. 2 lent.).

2 lentelė. **Natūralus gyventojų prieaugis Klaipėdos raj. savivaldybėje**

	2007	2008	2009	2010	2011
Gimusieji	626	648	668	671	631
Mirusieji	608	581	583	589	601
Natūralus gyv. prieaugis	18	67	85	82	30

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

1.1.3. Mirtingumas

Klaipėdos rajono savivaldybėje gyventojų mirtingumo rodiklis 2011 m., palyginti su 2010 m., nežymiai išaugo nuo 11,3 iki 11,7 mirusiųjų 1000 gyventojų, bet išliko mažesnis nei šalies (13,5) ir Klaipėdos apskrities (13,1) (žr. 3 pav.).

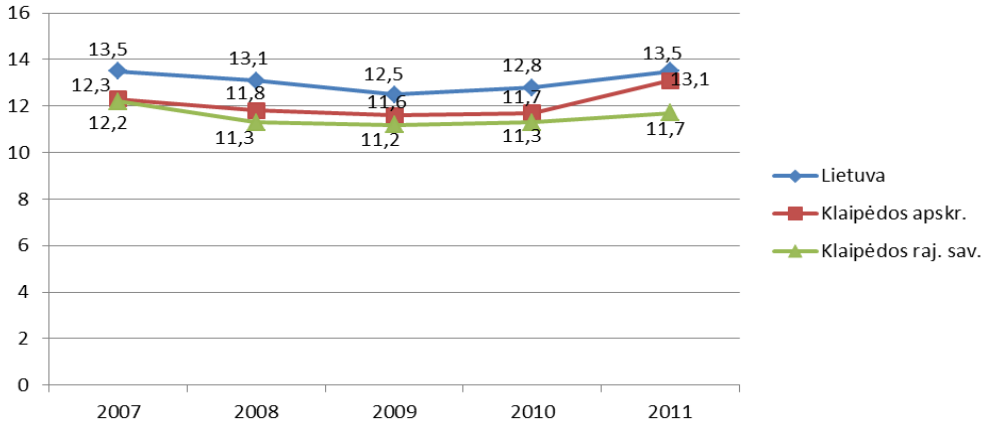

3 pav. Mirtingumas Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje ir Klaipėdos raj. sav. 1000 gyv.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rajone vyrų miršta daugiau nei moterų. Standartizuotas vyrų mirtingumo rodiklis kiekvienais metais išlieka dvigubai didesnis nei moterų (2011 m. – atitinkamai 13,5 ir 6,3 mirusieji 1000 gyventojų). 2011 m., palyginti su 2010 m., Klaipėdos rajono kaimo gyventojų mirtingumas sumažėjo, o miesto – išaugo, ir kaimo gyventojų mirtingumo rodiklis buvo mažesnis nei miesto (žr. 3 lent.).

3 lent. **Standartizuotas mirtingumas pagal lytį ir gyvenamąją vietą 1000 gyv.**

	2007	2008	2009	2010	2011
Vyrai	15,6	14,1	12,7	13,3	13,5
Moterys	7,5	6,6	6,9	6,3	6,3
Miestas	11,9	12,1	11,6	9,7	12,5
Kaimas	12,3	10,9	11	12,2	11,2

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Mirusių kūdikių Lietuvoje skaičius 1000 gyvų gimusiųjų kasmet mažėja. Klaipėdos rajone 2009 m. mirė du kūdikiai, 2010 m. – penki, o 2011 m. – 3 kūdikiai ir šis mirusių kūdikių skaičius 1000 gyvų gimusių, kaip ir 2010 m., vis dar viršijo šalies ir Klaipėdos apskrities rodiklius (žr. 4 pav.).

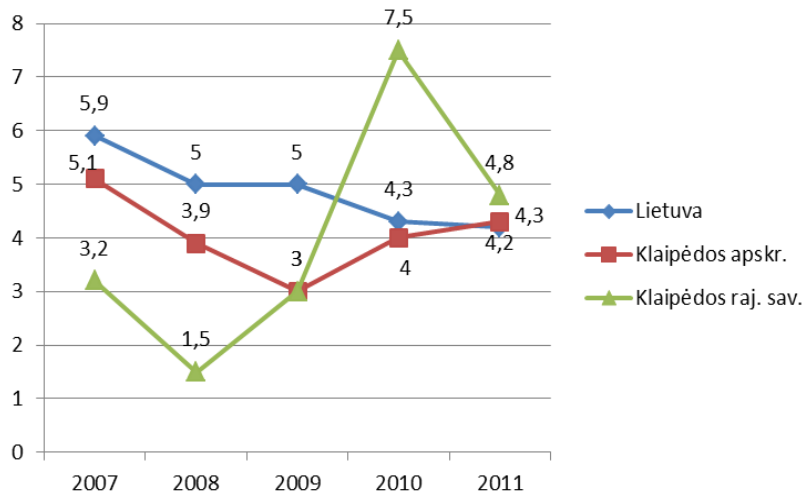

4 pav. 1000 gimusių tenka mirusių kūdikių Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje ir Klaipėdos raj. sav.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

1.2. Gyventojų sveikatos būklė

Klaipėdos rajone, kaip ir šalyje, **bendras sergamumas**, užregistruotas ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose, turi tendenciją didėti. 2011 m., kaip ir ankstesniais metais, vaikų ligų Klaipėdos raj. savivaldybėje buvo užregistruota daugiau nei Lietuvoje, o suaugusiųjų – mažiau (žr. 5-6 pav.).

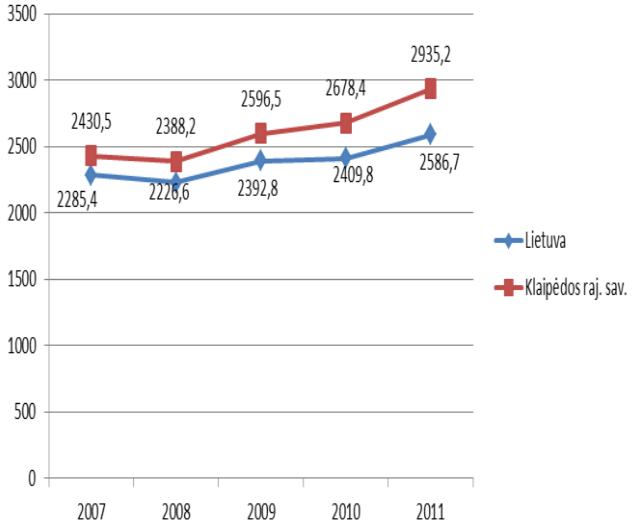

5 pv. Vaikų (0-17 m.) bendras sergamumas 1000 gyv.
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

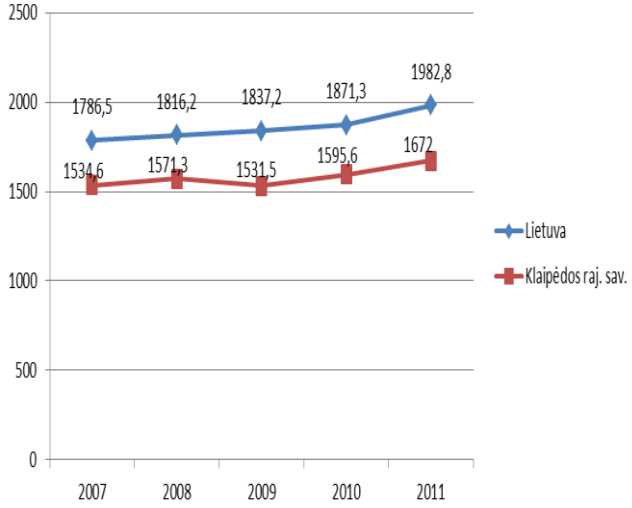

6 pav. Suaugusiųjų (nuo 18 m.) bendras sergamumas 1000 gyv.
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

2011 m. mirčių pagal priežastis procentinis pasiskirstymas skyrėsi nuo 2010 m., lyginant Klaipėdos rajoną ir Lietuvą. 2010 m. Klaipėdos rajone didesnę procentinę dalį nei šalyje sudarė piktybiniai navikai, išorinės mirties priežastys, o 2011 m. – virškinimo sistemos ligos. 2011 m., kaip ir 2010 m., mirčių procentas dėl kvėpavimo sistemos ligų Klaipėdos rajone išliko didesnis nei šalyje (žr. 7 pav.).

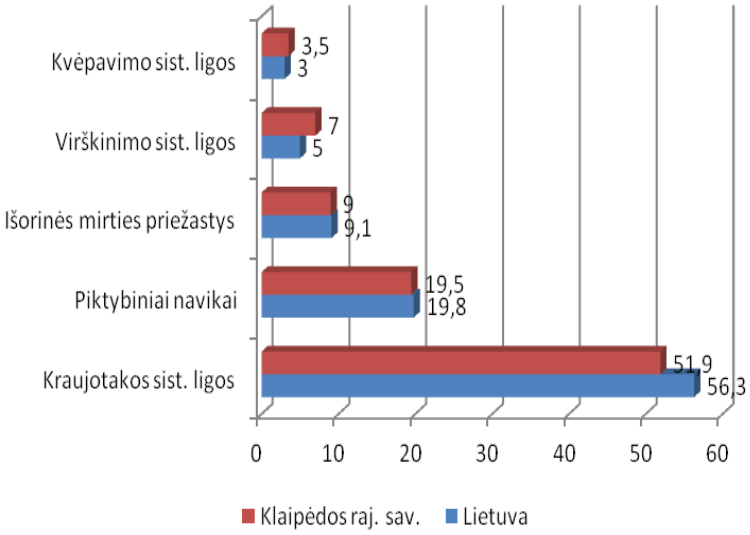

7 pav. Mirties priežasčių pasiskirstymas 2011 m. (proc.)
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

2011 m., kaip ir 2010 m., Klaipėdos rajone gyventojų bendro sergamumo rodikliai kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos, jungiamojo audinio ir skeleto–raumenų sistemos, urogenitalinės sistemos ligomis buvo didesni nei šalies (žr. 8 pav.). Rajono bendro sergamumo rodikliai infekcinėmis, parazitinėmis ligomis bei psichikos ir elgesio sutrikimais taip pat išliko aukštesni už Lietuvos rodiklius.

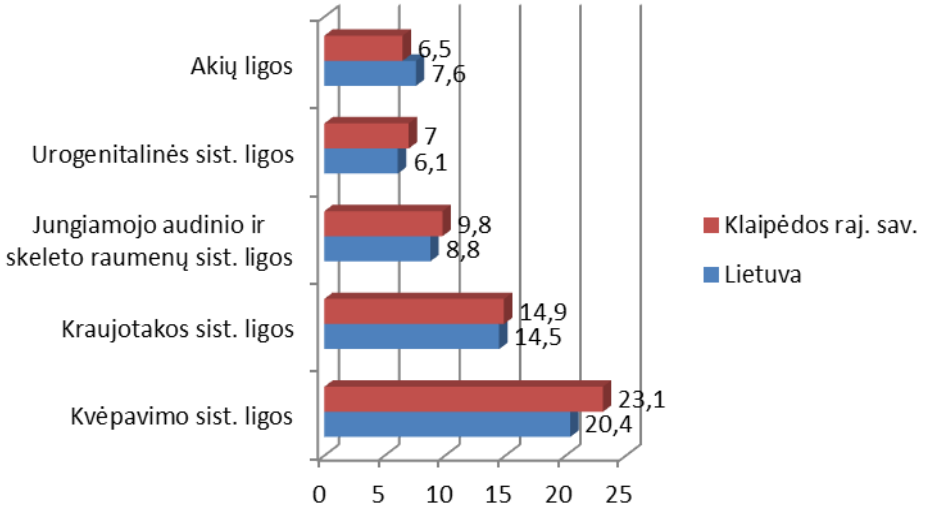

8 pav. Bendras sergamumas pagal ligas 2011 m. (proc.)

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Klaipėdos rajono savivaldybėje mirtingumo situacija pagal priežastis ir amžiaus grupes 2011 m. nepasikeitė. 0–17 m., 18–44 m. amžiaus gyventojų pagrindinė mirties priežastis išliko dėl išorinių priežasčių, 65 m. ir vyresniųjų Klaipėdos rajono gyventojų – dėl kraujotakos sistemos ligų. 2011 m., palyginti su 2010 m., pasikeitė tik 45–64 m. gyventojų pagrindinė mirties priežastis – 2010 m. daugiausiai jų mirė nuo piktybinių navikų (315,9 atvejai 100 000 gyv.), o 2011 m. – nuo kraujotakos sistemos ligų (žr. 4 lent.).

4 lentelė. **Mirtingumas pagal priežastis ir amžių 100 000 gyv. Klaipėdos raj. sav. 2011 m.**

	0-17 m.	18-44 m.	45-64 m.	65+ m.
Infekcinės ligos	0	9,7	23,1	66,8
Kvėpavimo sist. ligos	0	0	30,8	227,1
Virškinimo sist. ligos	-	29,1	115,6	280,5
Išorinės mirties priežastys	**37,6**	**72,6**	192,7	133,6
Piktybiniai navikai	9,4	9,7	246,7	1095,2
Kraujotakos sistemos ligos	0	24,2	**354,6**	**3486**

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

2011 m., kaip ir 2010 m., Klaipėdos rajono savivaldybėje kraujotakos sistemos ligomis daugiausiai sirgo vyresnio amžiaus gyventojai, vaikų pagrindinė susirgimų priežastis – kvėpavimo sistemos ligos (žr. 5 lent.).

5 lentelė. **Sergančiųjų Klaipėdos raj. sav. gyventojų skaičius 1000 gyv. pagal amžių ir pagal ligas 2011 m.**

	0-17 m.	18-64 m.	65+ m.
Kvėpavimo sist. ligos	**640,9**	**179,9**	215,8
Kraujotakos sistemos ligos	61,2	137,8	**635,4**
Jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sist. ligos	124,4	141,5	251,6
Akių ligos	244,9	68,2	183,7
Urogenitalinės sist. ligos	45,9	127,6	193,7
Traumos ir kt. išorinių priežasčių padariniai	113,2	98,5	95,5

Virškinimo sist. ligos	139	57,4	128,8
Odos ir poodžio ligos	146,3	60,8	73,1
Infekcinės ir parazitinės ligos	144,7	46,5	43,4

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Klaipėdos rajono savivaldybėje dėl kraujotakos sistemos ligų mirė 61,5 proc. visų mirusių moterų ir 44,1 proc. visų mirusių vyrų. Piktybiniai navikai užėmė antrąją vietą moterų ir vyrų mirties priežasčių struktūroje. Moterų ir vyrų mirties priežasčių struktūra išsiskyrė tuom, kad vyrų mirties priežasčių struktūroje trečiąją vietą užėmė išorinės mirties priežastys, o moterų – virškinimo sistemos ligos (žr. 6 lent.).

6 lent. **Mirtingumas pagal lytį ir pagal priežastis Klaipėdos raj. savivaldybėje 2011 m. 100 000 gyv.**

	Vyrai	Moterys
Kraujotakos sist. ligos	578,3	626,5
Piktybiniai navikai	293,1	162,3
Išorinės mirties priežastys	166,3	45,3
Virškinimo sist. ligos	95,1	67,9
Kvėpavimo sist. ligos	67,3	15,1
Infekcinės ligos	23,8	15,1

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Analizuojant mirtingumo duomenis pagal lytį ir amžių, pastebima, kad:

Vyrai (žr. 9 pav.)

- 2011 m. didesnis vyrų mirtingumas buvo 55–59 m. ir 75–79 m. amžiaus tarpsnyje;
- 2008–2011 m. laikotarpiu, 55–59 m. vyrų mirtingumas didžiausias buvo 2010 m., o 75–79 m. – 2011 m.
- 55–59 m. vyrai 2008 m. daugiausia mirė nuo kraujotakos sist. ligų, išorinių priežasčių, 2011 m. – nuo kraujotakos sist. ligų, išorinių priežasčių ir virškinimo sist. ligų;
- 75–79 m. vyrai 2008 m. daugiausia mirė nuo kraujotakos sist. ligų ir piktybinių navikų, 2011 m. – nuo kraujotakos sist. ligų, piktybinių navikų, virškinimo ir kvėpavimo sists. ligų;
- 25–29 m. vyrai daugiausia mirė dėl išorinių priežasčių (2011 m. 71,4 proc. visų mirties priežasčių).

Moterys (žr. 9 pav.)

- 2011 m. didesnis moterų mirtingumas 30–34 m. (didesnis nei vyrų tokio amžiaus) ir 75 m. ir vyresnio amžiaus;
- 2008–2011 m. laikotarpiu, 30–34 m. moterų mirtingumas didžiausias buvo 2011 m., o 75 m. ir daugiau – 2009 m;
- 2008 m. 30–34 m. amžiaus moterų mirčių nebuvo, o 2011 m. mirė nuo virškinimo sist. ligos, infekcinės ligos ir išorinės priežasties;
- 75 m. vyresnės moterys 2008 m. ir 2011 m. daugiausia mirė nuo kraujotakos sist. ligų, virškinimo sist. ligų, piktybinių navikų.

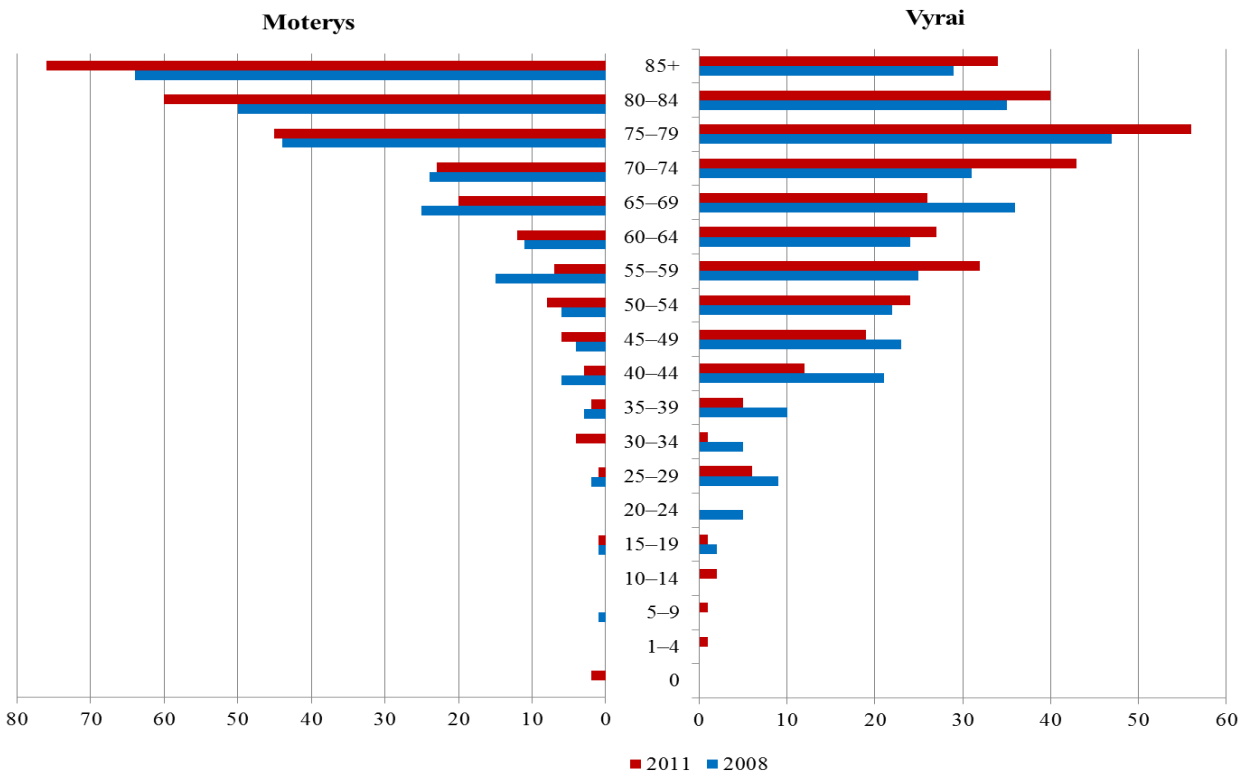

9 pav. Vyrų ir moterų mirtys Klaipėdos rajone (absoliutūs skaičiai)
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Klaipėdos rajone vaikų (0–17 m.), sergančių pagrindinėmis ligomis, buvo daugiau negu Lietuvoje ir sergančiųjų skaičius 2011 m., palyginti su 2010 m., išaugo. Klaipėdos rajone žymus padidėjimas buvo sergančiųjų infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis (2010 m. – 104,4 sergantieji 1000 gyv., 2011 m. – 144,7), akių ligomis (2010 m. – 209,6; 2011 m. – 244,9 sergantieji 1000 gyv.), kvėpavimo sistemos ligomis (2010 m. – 549,2; 2011 m. – 640,9).

2011 m. ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose profilaktiniam sveikatos pasitikrinimui iš viso apsilankė 82,3 proc. (2010 m. – 87,3 proc.) vaikų iki 17 m. amžiaus. Vaikų profilaktinių tikrinimų metu didelis dėmesys kreipiamas į vaikų kalbos vystymąsi, regos ir klausos aštrumą, atramos ir judamojo aparato būklę, lytinį ir fizinį brendimą. Profilaktinių tikrinimų metu dažniausiai vaikams buvo nustatomi *regėjimo sutrikimai*. Vaikų, turinčių regėjimo sutrikimų, kiekvienais metais vis daugėja (žr. 7 lent.).

7 lentelė. **Vaikų (0-17 m.), sergančių kai kuriomis ligomis ir sutrikimais, skaičius Klaipėdos rajone (proc.)**

	2007	2008	2009	2010	2011
Regos sutrikimai	15,6	16,3	18	21	22,8
Klausos defektai	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Skoliozė	4,5	4,6	4	4,2	3,3
Deformuojančios dorsopatijos	5,1	5,9	5,3	4,7	2,7
Nenormali laikysena	0,5	0,5	0,3	0,6	0,6
Kalbos sutrikimai	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

1.3. Aplinka

2012 m. buvo vykdoma Klaipėdos rajono maudyklų vandens kokybės stebėsena 5-se maudyklose: Minijos upės ties Gargždais, Minijos upės ties Priekule, Gargždų karjero, Dovilų karjero ir Kapstato ežero. Buvo tirti 55 vandens ėminiai, iš kurių 6 neatitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reikalavimų (2011 m. iš 29 vandens ėminių neatitiko 5).

Klaipėdos rajono gyventojams **geriamąjį vandenį 2012 metais tiekė** AB „Klaipėdos vanduo“ ir UAB „Klaipėdos rajono vandenys“. Eksploatuotos 55 vandenvietės Klaipėdos rajono teritorijoje. Centralizuotai geriamasis vanduo tiektas 33 085 gyventojams (2011 m. – 31 333 gyventojams).

2012 m. Gargždų miesto, Balsėnų, Ežaičių, Pėžaičių, Rokų, Jakų vandenviečių tiekiamas vanduo atitiko visus reikalavimus (2011 m. – Gargždų miesto, Balsėnų, Ežaičių, Rokų vandenvietėse).

Pagal pateiktas vandenviečių geriamojo vandens programinės priežiūros 2012 m. ataskaitas Klaipėdos rajone vandenviečių tiekiamame geriamajame vandenyje viršytos fluorido, amonio ir geležies leistinos vertės. 2012 m. mangano rodiklio leidžiama vertė nebuvo viršyta nei vienoje vandenvietėje (2011 m. – 8 vandenvietėse).

Fluorido leidžiama vertė viršyta 5 vandenvietėse (2011 m. – 9): Endriejavo – 2,32 mg/l; Agluonėnų – 1,94; Girkalių – 1,79; Kalnuvėnų – 3,00; Kalotės – 2,56. Leidžiama fluorido koncentracija – 1,5 mg/l.

Bendroji geležis ir amonis žmonių sveikatai neigiamo poveikio neturi, tačiau turi tiesioginę įtaką geriamo vandens organoleptinėms savybėms – skoniui, kvapui, spalvingumui. Klaipėdos rajone 2012 metais eksploatuotose vandenvietėse amonio leidžiama vertė viršyta 43 vandenvietėse (2011 m. – 45). Bendrosios geležies leidžiama vertė viršyta 30 vandenviečių (2011 m. – 46). Leidžiama geležies koncentracija – 200 µg/l. Didžiausios geležies koncentracijos nustatytos: Tilvikų – 2470; Rudaičių – 2180; Kairių – 2120; Agluonėnų – 2110.

Susidariusių **nuotekų kiekis** Lietuvoje 2011 m., palyginti su 2010 m., sumažėjo, o Klaipėdos rajone ūkio, buities ir gamybos nuotekų, išleistų į paviršinius vandenis, kiekis išaugo nuo 210 iki 306,7 tūkst. m^3.

Bendras į **atmosferą išmetamų teršalų kiekis** kaip ir šalyje, taip ir Klaipėdos rajone 2011 m., palyginti su 2010 m., išaugo (Klaipėdos rajone išmetamų teršalų kiekis išaugo nuo 711,9 iki 713,8 tonų). Didžiausią išmestų teršalų dalį – 96,2 procento – sudarė dujinės ir skystosios medžiagos (686,7 t): anglies monoksidas – 45,2 proc., azoto oksidas – 15,5 proc., sieros dvideginis – 0,1 proc. (žr. 10 pav.).

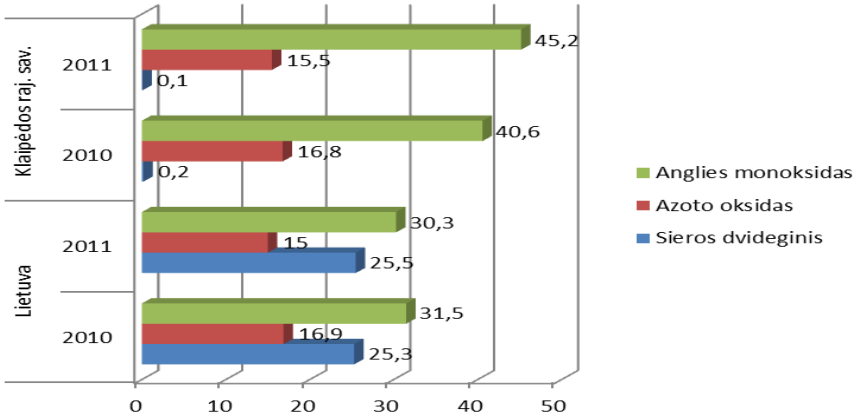

10 pav. Išmestų skystųjų ir dujinių teršalų dalis Lietuvoje ir Klaipėdos rajono savivaldybėje (proc.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

1.4. Sveikatos priežiūros ištekliai ir veikla

Klaipėdos rajone 2012 m. veikė 9 asmens sveikatos priežiūros įstaigos, sudariusios sutartis su Klaipėdos teritorine ligonių kasa, ir Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, kuris teikia rajono gyventojams visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas rajone 2012 m. teikė 4 Klaipėdos rajono savivaldybės viešosios sveikatos priežiūros įstaigos ir 4 privačios įstaigos. Prie šių įstaigų buvo prisirašę 38139 rajono gyventojai (74,1 proc. visų rajono gyventojų). 2011 m. buvo prisirašę 39403 rajono gyventojai (76,3 proc.).

Klaipėdos rajone pirminės sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 28 šeimos gydytojai, 1 vidaus ligų gydytojais, 6 vaikų ligų gydytojai, 2 gydytojai chirurgai, 2 gydytojai akušeriai ginekologai, 2 gydytojai psichiatrai, 18 gydytojų odontologų.

Klaipėdos rajono savivaldybės Gargždų ligoninėje dirbo 43 gydytojai: 8 vidaus ligų, 2 vaikų ligų, 7 chirurgai, 2 akušeriai ginekologai, 5 anesteziologai–reanimatologai, 2 traumatologai–ortopedai, 1 akių ligų, 2 otolaringologai, 1 fizinės medicinos ir reabilitacijos, 1 radiologas ir kt. Klaipėdos rajono savivaldybės Gargždų ligoninėje 60,5 % dirbančių gydytojų yra vyresnio nei 55 m. amžiaus, iš jų 8 gydytojai yra vyresni nei 65 metų.

8 lent. **Apsilankymų skaičius pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigose 2012 m.**

ASPĮ pavadinimas	Prisirašiusių gyventojų skaičius		Apsilankymų skaičius 1-am gyventojui pas šeimos gydytoją		Apsilankymų skaičius 1-am gyventojui pas odontologą	
	2011 m.	2012 m.	2011 m.	2012 m.	2011 m.	2012 m.
Klaipėdos r. savivaldybės viešosios įstaigos						
1. Gargždų PSPC	26107	24116	5,2	5,5	0,7	0,7
2. Priekulės PSPC	5600	5030	4,8	5,2	0,8	0,7
3. Paupių PSPC	3019	2740	3,6	4,0	0,7	0,63
4. Kretingalės ambulatorija	1648	1605	3,8	3,98	0,5	0,52
Iš viso:	*36374*	*33491*				
Privačios įstaigos						
1. r. Dirginčienės BPG kabinetas	1145	1117	n.d.	5,0	n.d.	0,3
2. UAB „Juritmas“	1174	1018	n.d.	6,0	0,3	0,5
3. UAB „Paslaugų orbita“	710	536	n.d.	5,3	n.d.	0,2
1. UAB „Medicaklinika“		1977	n.d.	5,9	n.d.	n.d.
Iš viso:	*3029*	*4678*				

n. d. – nėra duomenų. *Šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius*

9 lent. **Klaipėdos rajono savivaldybės Gargždų ligoninės stacionarinių paslaugų rodikliai 2012 m.**

Skyrius	Lovų skaičius metų pabaigoje	Planinis lovos funkcionavimas	Įvykdymas				
			Gydėsi ligonių	Lovos funkcionavimas	Gydymo trukmė	Lovos apyvarta	Letališkumas
1. Priėmimo-skubios pagalbos, reanimacijos ir dienos chirurgijos:							
1.1. Reanimacijos	3	250	143	212,7	4,2	47,7	13,3
1.2. Dienos chirurgijos	5	-	587	111,6	0,95	117,4	-
2. Vidaus ligų	45	300	1109	277,9	10,2	27,2	1,5
3. Vaikų ligų	20	310	815	221,9	5,5	40,8	-

4. Palaikomojo gydymo, slaugos ir paliatyvios slaugos	60	350	292	300,6	61,8	4,9	23,6
Iš viso (be palaikomojo gydymo ir slaugos):	**73**	**310**	**2654**	**246,7**	**6,4**	**38,6**	**1,4**

Šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius

Klaipėdos rajone greitąją medicinos pagalbą teikė Klaipėdos rajono savivaldybės Gargždų pirminės sveikatos priežiūros centro greitosios medicinos pagalbos skyrius ir Klaipėdos miesto greitosios medicinos pagalbos stotis:

10 lent.

Metai	Iškvietimų skaičius iš viso	Pervežimai į Klaipėdos m. gydymo įstaigas be gydytojo siuntimo	Pervežimai į Klaipėdos m. gydymo įstaigas su gydytojo siuntimu	Nėščiųjų su patologija ir gimdyvių pervežimai
2009 m.	7022	1651	830	119
2010 m.	7140	2151	1135	118
2011 m.	7725	2620	1127	63
2012 m.	7860	2589	1147	66

Šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius

2. SPECIALIOJI DALIS

Specialiojoje dalyje analizuojamos Klaipėdos rajono savivaldybei būdingos specifinės sveikatos problemos. Šioje dalyje smulkiau išnagrinėta mirties priežasčių struktūra Klaipėdos rajone, taip pat pateikiama informacija apie sveikatos problemas bei sergančių asmenų rodiklius.

2.1. Mirties ir sveikatos būklės statistikos apžvalga

Klaipėdos rajone kaip ir visoje Lietuvoje vis dar dominuoja keturios pagrindinės sveikatos problemos – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, kvėpavimo sistemos ligos ir išorinės priežastys.

Kraujotakos sistemos ligos

Klaipėdos rajone, kaip ir visoje šalyje, kraujotakos sistemos ligos išlieka dažniausia gyventojų mirties priežastis. Lietuvoje mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų turi tendenciją mažėti. Galima teigti, kad Klaipėdos rajone mirtingumo rodikliai stabilūs. Bendras sergamumas kraujotakos sistemos ligomis tiek Klaipėdos rajone, tiek šalyje didėjo, tačiau Klaipėdos rajone 2011 m., palyginti su 2010 m., susirgimų skaičius liko nepakitęs (žr. 11-12 pav.).

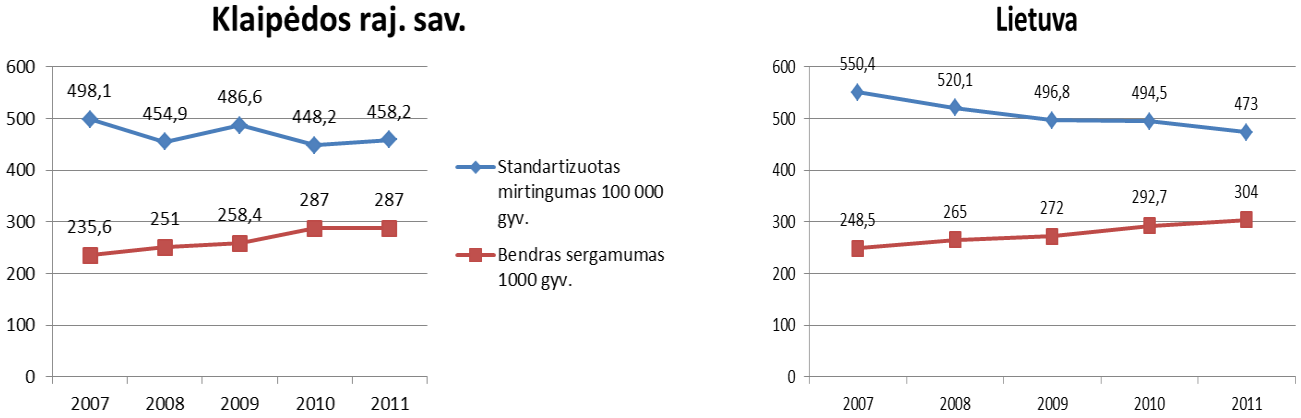

11-12 pav. Kraujotakos sistemos ligų situacija
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Klaipėdos rajono savivaldybėje kraujotakos sistemos ligomis moterys 1,3 karto daugiau sirgo nei vyrai. Dažniausia kraujotakos sistemos liga išlieka arterinė hipertenzija (žr. 13 pav.).

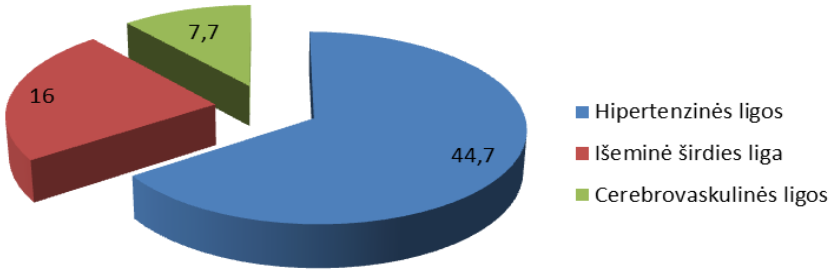

13 pav. Užregistruotos kraujotakos sistemos ligos 2011 m. Klaipėdos raj. savivaldybėje (proc.)
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Piktybiniai navikai

Antra pagal dažnumą gyventojų mirties priežastis yra piktybiniai navikai. 2008–2010 m. laikotarpiu mirtingumas nuo piktybinių navikų Klaipėdos rajone turėjo tendenciją augti, tačiau, 2011 m. jis sumažėjo nuo 211,1 iki 180,6 atvejo 100 000 gyventojų (Lietuvoje jis sumažėjo nežymiai – nuo 187,3 iki 186,4 atvejo 100 000 gyv). Sergamumo situacija Klaipėdos rajone buvo panaši – 2008-2010 m. laikotarpiu didėjęs naujų piktybinių navikų susirgimų skaičius, 2011 m. krito (nuo 508,8 iki 413,6 atvejų 100 000 gyventojų) ir yra mažesnis nei Lietuvoje (žr. 14–15 pav.).

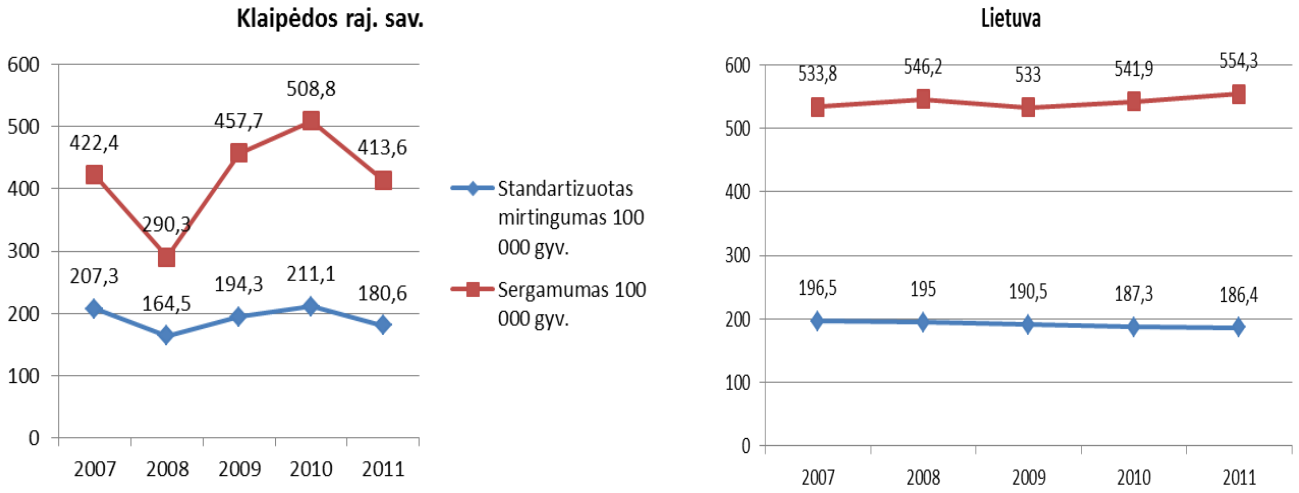

14 pav. ir 15 pav. Piktybinių navikų situacija
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras, Vilniaus universiteto Onkologijos institutas

2007–2009 m. laikotarpiu Klaipėdos rajono miestuose sergamumas piktybiniais navikais ir mirtingumas dėl šių negalavimų buvo didesnis nei kaimuose, tačiau nuo 2010 m. situacija žymiai pasikeitė – kaimo gyventojų sergamumas ir mirtingumas buvo didesnis nei miesto (žr. 16 ir 17 pav.).

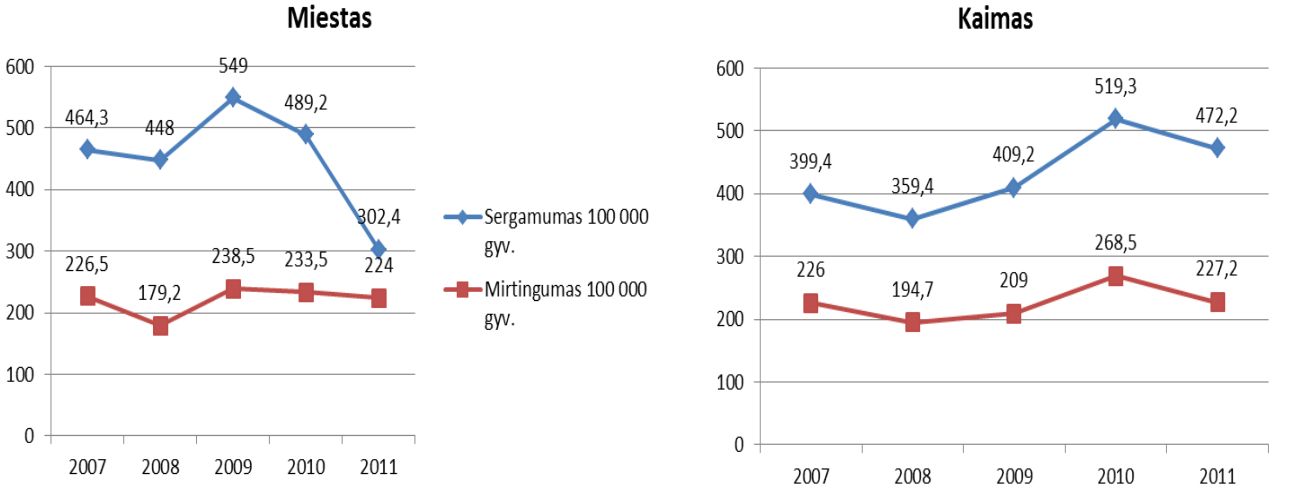

16-17 pav. Sergamumo ir mirtingumo dėl piktybinių navikų situacija pagal gyvenamąją vietą Klaipėdos rajone 100 000 gyv.
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras, Vilniaus universiteto Onkologijos institutas

Piktybiniai navikai Klaipėdos rajone išlieka dažnesnė vyrų nei moterų mirties ir susirgimų priežastis. Nors vyrų pagrindinė mirties priežastis dėl piktybinių navikų yra trachėjos, bronchų, plaučių piktybiniai navikai (2010 m. - 71,1 atv. 100 000 gyv.; 2011 m. – 87,1 atv.), tačiau vyrų susirgimų piktybiniais navikais struktūroje, pirmoje vietoje yra priešinės liaukos piktybiniai navikai (žr. 18 pav.).

2011 m. Klaipėdos rajone buvo informuoti 25 proc. reikiamos amžiaus grupės vyrų apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo vykdymą.

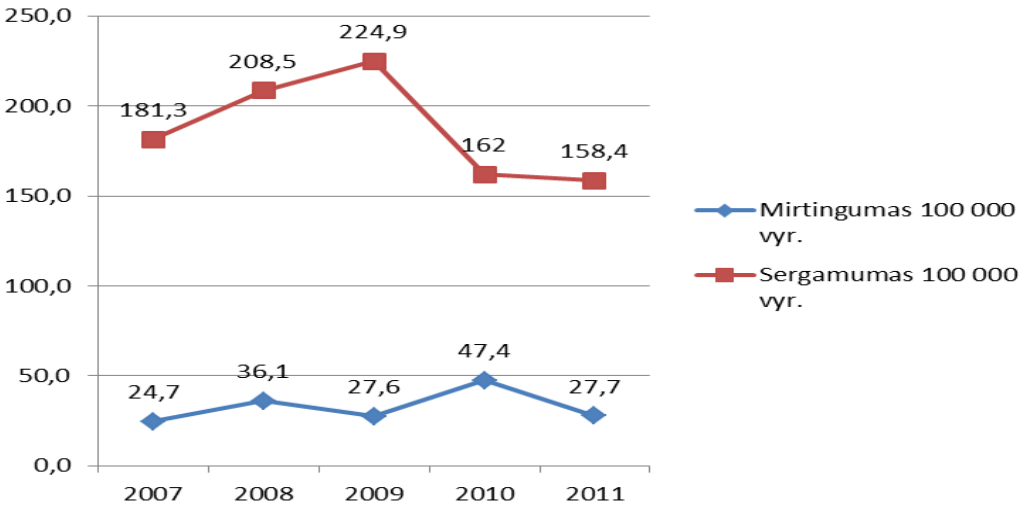

18 pav. Sergamumo ir mirtingumo dėl priešinės liaukos vėžio situacija Klaipėdos rajone
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras, Vilniaus universiteto Onkologijos institutas

Moterų dažniausia susirgimų ir mirties priežastis dėl piktybinių navikų – krūties ir gimdos kaklelio piktybiniai navikai. 2011 m., 2007-2011 m. laikotarpyje, moterų susirgimų krūties vėžiu buvo daugiausiai (75,5 atvejai 100 000 moterų), o gimdos kaklelio piktybinių navikų naujų atvejų 2011 m. buvo užregistruota mažiausiai (18,9 atvejai 100 000 moterų). 2011 m., palyginti su 2010 m., mirtingumas dėl šių priežasčių sumažėjo (žr. 19 ir 20 pav.).

2011 m. Klaipėdos rajone buvo informuota 10 proc. reikiamos amžiaus grupės moterų dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimo atlikti mamografiją paslaugos ir 14 proc. – dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos.

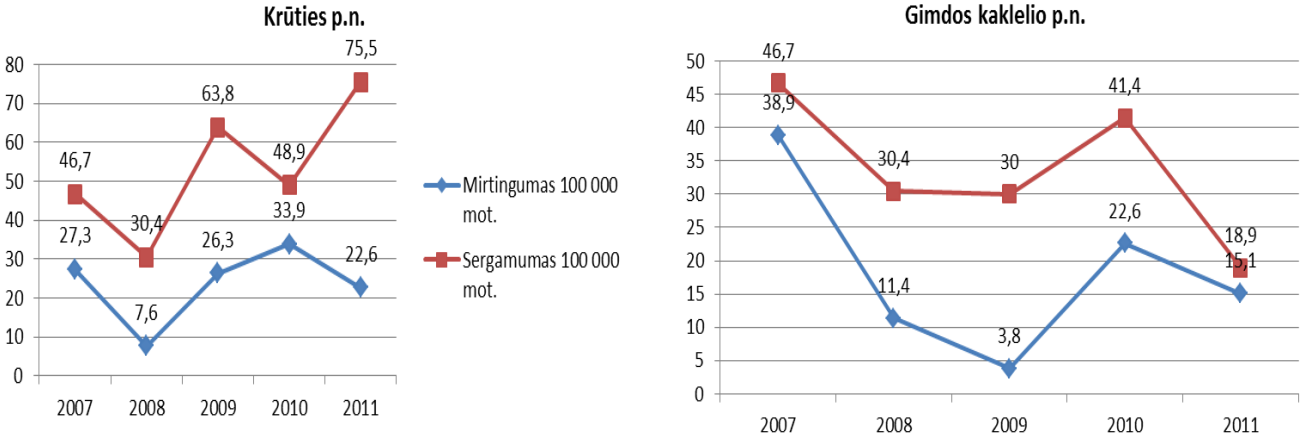

19 ir 20 pav. Sergamumo ir mirtingumo dėl krūties ir gimdos kaklelio vėžio situacija Klaipėdos rajone
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras, Vilniaus universiteto Onkologijos institutas

Klaipėdos rajone pirmą kartą nustatomi onkologiniai susirgimai dažniausiai vyresnio amžiaus gyventojams (50–75 m. ir vyresniems). Analizuojant duomenis pagal pirmą kartą nustatytų onkologinių susirgimų pasiskirstymą pagal stadijas, nustatyta, kad 2011 m. moterų onkologiniai susirgimai daugiausiai nustatyti pirmoje stadijoje (28,2 proc.), vyrų – antroje (24 proc.) (žr. 21 ir 22 pav.).

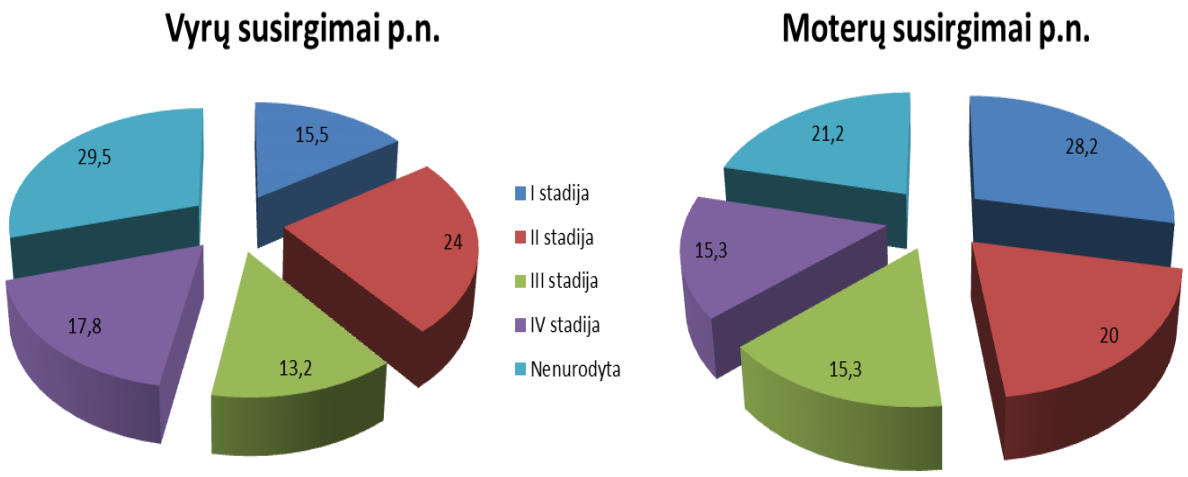

21 ir 22 pav. Pirmą kartą nustatytų onkologinių susirgimų pasiskirstymas pagal stadiją Klaipėdos rajone 2011 m. (proc.)
Šaltinis: Vilniaus universiteto Onkologijos institutas

Išorinės mirties priežastys

Šalyje mirtingumas dėl išorinių priežasčių 2007–2011 m. laikotarpiu turėjo tendenciją mažėti (nuo 146,7 iki 103,9 atvejų 100 000 gyventojų). Klaipėdos rajone, priešingai nei Lietuvoje, 2009–2011 m. laikotarpiu mirtingumo situacija dėl išorinių priežasčių buvo kintanti (2010 m. išaugęs mirtingumas 2011 m. sumažėjo) (žr. 23 pav.).

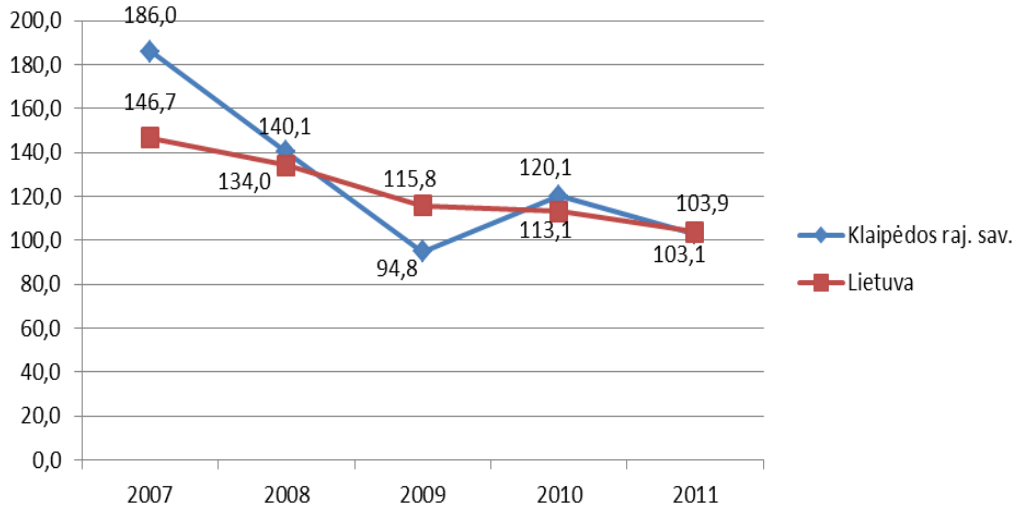

23 pav. Standartizuotas mirtingumas nuo išorinių mirties priežasčių 100 000 gyv.
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Pagrindinės trys išorinės mirties priežastys 2011 m. Klaipėdos rajone buvo savižudybės (22,2 proc. visų išorinių mirties priežasčių), šalčio poveikis (13 proc.) ir apsinuodijimas alkoholiu (9,3 proc.). Klaipėdos rajono mirčių dėl šalčio poveikio ir apsinuodijimo alkoholiu procentinis pasiskirstymas buvo didesnis nei Lietuvoje (žr. 24 pav.).

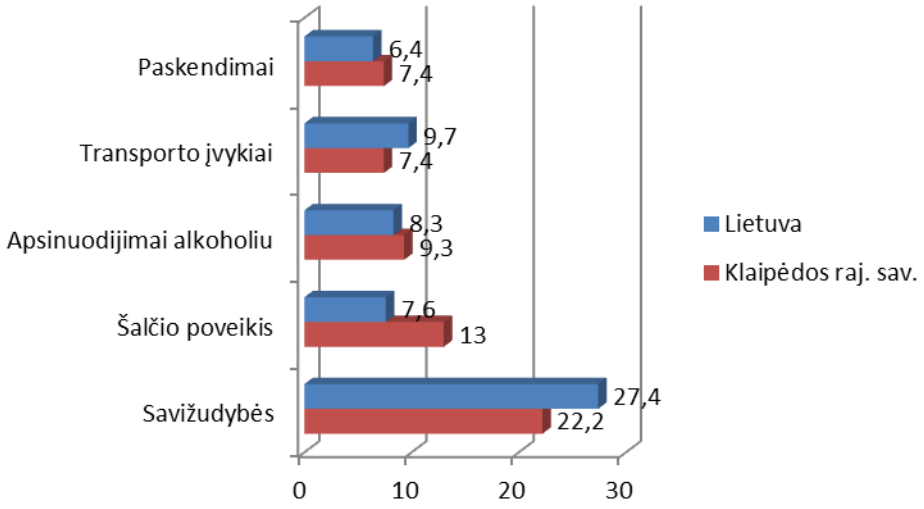

24 pav. Mirčių dėl išorinių priežasčių pasiskirstymas 2011 m. (proc.)

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Savižudybių situacija Klaipėdos rajone yra kintanti. 2011 m., palyginti su 2010 m., savižudybių skaičius sumažėjo nuo 36,6 iki 23,2 atvejų 100 000 gyventojų. Mirtingumas dėl nušalimų 2011 m. išliko toks pat kaip ir 2010 m. – 13,5 atvejai 100 000 gyventojų. 2011 m. išaugo atsitiktinių apsinuodijimų alkoholiu atvejų skaičius ir jis buvo didžiausias nuo 2003 m. (2003 m. – 8,6 atvejai, 2011 m. – 9,7 atvejai 100 000 gyventojų). Mirtingumas dėl transporto įvykių Klaipėdos rajone nuo 2009 m. sumažėjo 60 proc. Mirčių dėl paskendimų skaičius taip pat turėjo tendenciją mažėti – nuo 2008 m. sumažėjo 44 proc. (žr. 25 pav.).

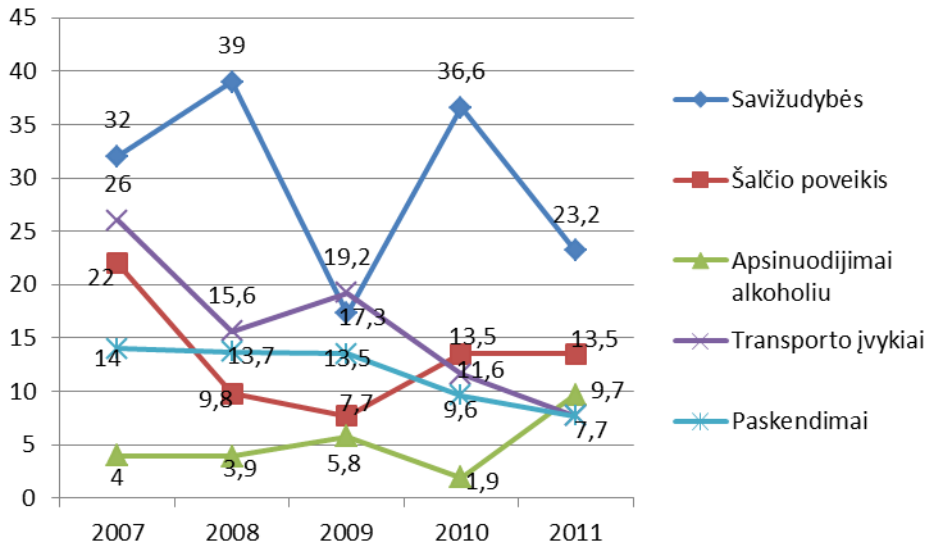

25 pav. Mirtingumas pagal išorines priežastis Klaipėdos raj. savivaldybėje 100 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Kvėpavimo sistemos ligos

Klaipėdos rajone, kaip ir šalyje, mirtingumas dėl kvėpavimo sistemos ligų turi tendenciją mažėti. Lyginant su 2010 m., 2011 m. bendras sergamumas tiek šalyje, tiek Klaipėdos rajone išaugo, tačiau Klaipėdos rajono bendro sergamumo rodiklis viršijo Lietuvos rodiklį (žr. 26 ir 27 pav.).

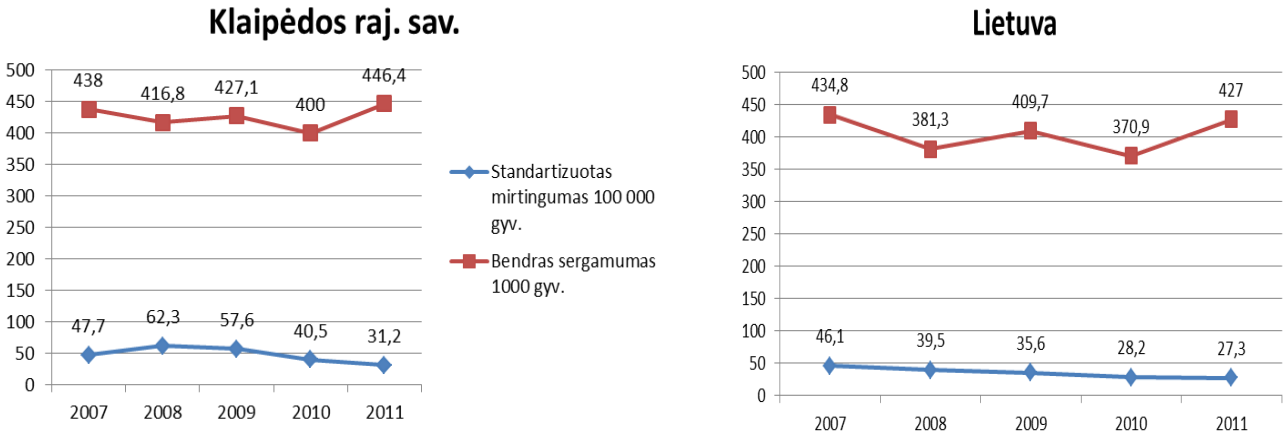

26 ir 27 pav. Kvėpavimo sistemos ligų situacija
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Klaipėdos rajono savivaldybėje dažniausia kvėpavimo sistemos liga išlieka ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos. 2011 m. sergantieji tokio pobūdžio liga sudarė 71,7 proc. (2010 m. – 69 proc.) visų sergančių kvėpavimo sistemos ligomis (žr. 28 pav.).

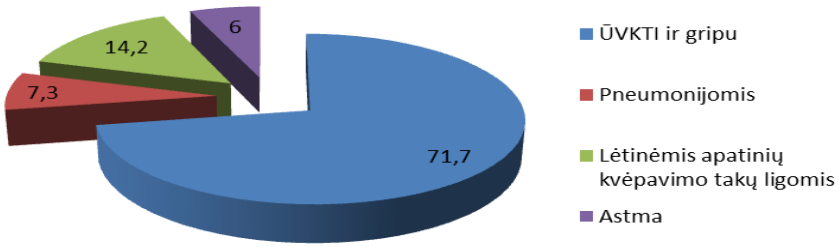

28 pav. Klaipėdos raj. sav. gyventojų, sergančių kvėpavimo sistemos ligomis, pasiskirstymas 2011 m. (proc.)
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Virškinimo sistemos ligos

Verta atkreipti dėmesį į gyventojų sveikatos problemą, kuri susijusi su virškinimo sistema. 2011 m., palyginti su 2010 m., Klaipėdos rajone mirtingumas nuo virškinimo sistemos ligų išaugo nuo 49,1 iki 65,0 atvejų 100 000 gyventojų ir viršijo šalies rodiklį (51,6 atvejai 100 000 gyventojų). Bendras sergamumas tiek šalyje, tiek Klaipėdos rajone turi tendenciją augti (žr. 29 ir 30 pav.).

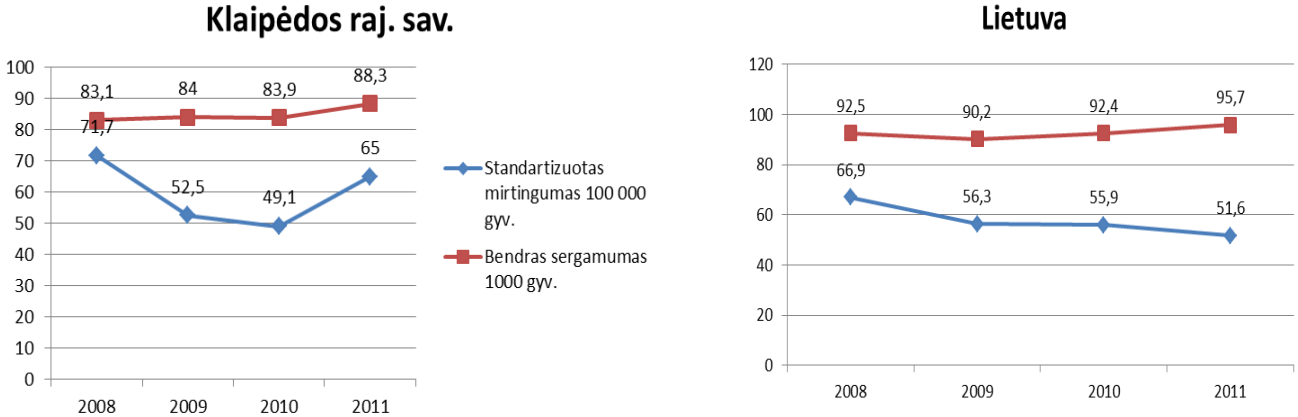

29 ir 30 pav. Virškinimo sistemos ligų situacija
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

2011 m. pagrindinė virškinimo sistemos liga, dėl kurios daugiausiai mirė Klaipėdos rajono gyventojai, buvo kepenų fibrozė ir cirozė (20 atvejų iš 42 visų mirties atvejų dėl virškinimo sistemos ligų) (žr. 31 ir 32 pav.).

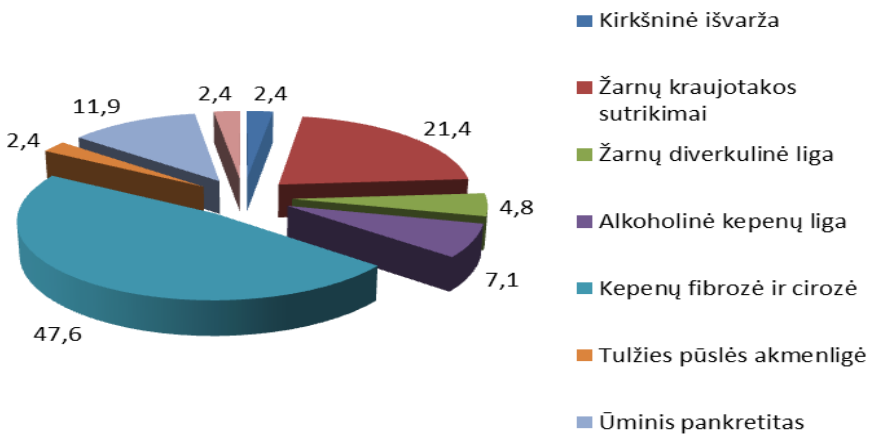

31 pav. Mirčių dėl virškinimo sistemos ligų pasiskirstymas Klaipėdos raj. savivaldybėje 2011 m. (proc.)
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

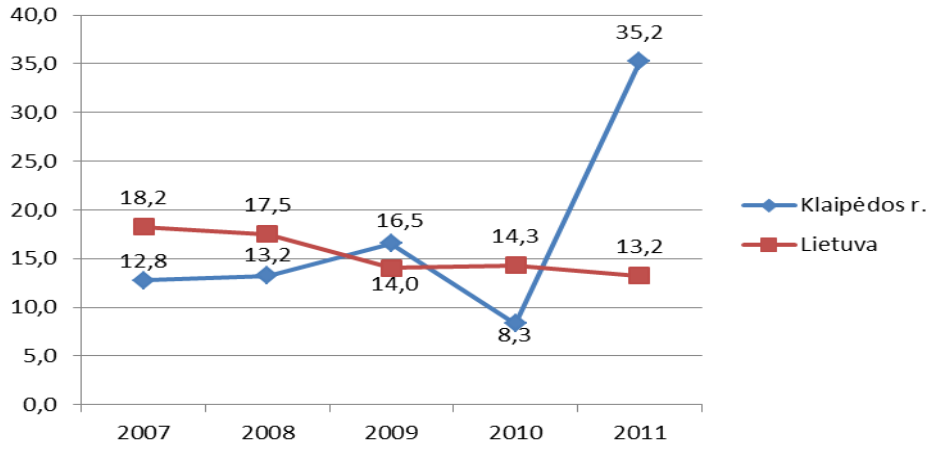

32 pav. Standartizuotas mirtingumas nuo kepenų cirozės ir fibrozės 100 000 gyv.
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Lyginant Klaipėdos rajono savivaldybę su kitomis Klaipėdos apskrities savivaldybėmis, 2011 m. Klaipėdos rajono standartizuotas mirtingumo rodiklis dėl kraujotakos sistemos ligų, dėl piktybinių navikų, dėl išorinių mirties priežasčių buvo trečioje vietoje, o dėl kvėpavimo sistemos ligų ir dėl virškinimo sitemos ligų – antroje vietoje (mirtingumo rodiklis dėl virškinimo sistemos ligų 2010 m. buvo mažiausias (žr. 11 lent.).

11 lentelė. **Standartizuotas mirtingumas pagal priežastis ir savivaldybes 100 000 gyv., 2011 m.**

	Klaipėdos raj. sav.	Klaipėdos m. sav.	Šilutės raj. sav.	Kretingos raj. sav.
Iš viso	931,1	905,7	1049,3	867,4
Kraujotakos sist. ligos	458,2	441,4	529,8	464,7
Piktybiniai navikai	180,6	199,4	202,3	168
Išorinės mirties priežastys	103,1	84,5	121,1	106,5
Virškinimo sist. ligos	65	67,1	64,3	50
Kvėpavimo sist. ligos	31,2	26,9	38,5	22,6
Infekcinės ligos	17,5	19,1	21,6	5

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Klaipėdos rajono savivaldybėje, palyginti su kitomis Klaipėdos apskrities savivaldybėmis, 2011 m., kaip ir 2010 m., mažiausiai buvo sergančiųjų endokrininės sistemos ligomis. Pagal patirtas traumas ir infekcinių – parazitinių ligų paplitimą Klaipėdos rajono savivaldybė buvo pirmoje vietoje (2010 m. – antroje vietoje (žr. 12 lent.).

12 lentelė. **Sergančiųjų skaičius 1000 gyv. pagal ligas savivaldybes 2011 m.**

	Klaipėdos raj. sav.	Klaipėdos m. sav.	Šilutės raj. sav.	Kretingos raj. sav.
Kvėpavimo sist. ligos	279,8	286,7	272,8	276,6
Kraujotakos sistemos ligos	194,1	204,2	184,7	209,4
Jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sist. ligos	153,9	154,8	160,3	147,7
Akių ligos	121,2	152,7	119,8	94,2
Urogenitalinės sist. ligos	120,4	129,8	114	104,7
Traumos ir kt. išorinių priežasčių padariniai	**101,1**	67,1	98,4	70,1
Virškinimo sist. ligos	84,5	81,2	92,9	80,9
Odos ir poodžio ligos	80,2	90,5	79,9	70,1
Endokrininės sist. ligos	**81,6**	111,5	89,5	95,6
Psichikos ir elgesio sutrikimai	63,4	59,4	90,4	65,8
Infekcinės ir parazitinės ligos	**66,3**	66	52	49,9

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos duomenimis Klaipėdos rajone 2011 m., palyginti su 2010 m., darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, sumažėjo 14,1 proc. Nuo 2007 m. daugiausia darbingo amžiaus asmenų pripažinta neįgaliaisiais dėl jungiamojo audinio ir skeleto–raumenų sistemos ligų (2011 m. jie sudarė 22,7 proc.). Iš 36 neįgalių Klaipėdos rajono vaikų iki 18 metų, keturiokai neįgalumas nustatytas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų (8 berniukams ir 6 mergaitėms).

2.2. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė parodo, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje liks nepakitęs. 2011 m., palyginti su 2010 m., Klaipėdos rajono gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė nežymiai padidėjo nuo 73,47 iki 73,88 metų. Moterų vidutinė gyvenimo trukmė 2011 m. (79,26) buvo ilgesnė nei vyrų (68,77) (žr. 33 pav.). Lietuvoje 2011 m. vidutinė gyvenimo trukmė buvo 73,65 metai.

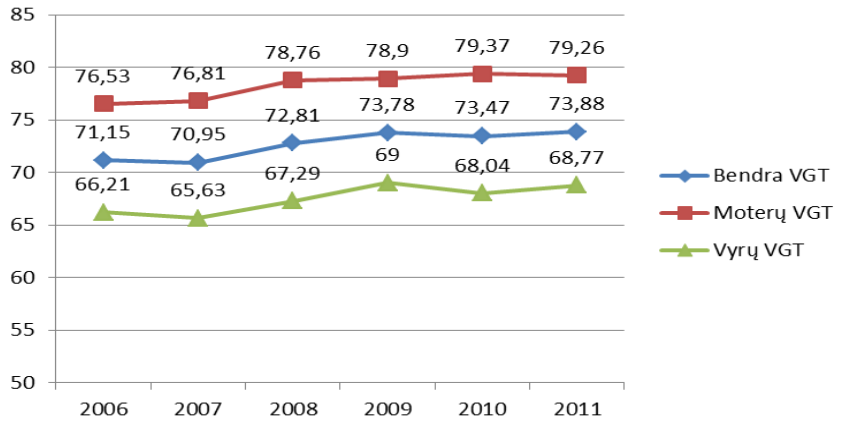

33 pav. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų VGT

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Higienos instituto sveikatos informacijos centras

2.3. Ikimokyklinio amžiaus vaikų gyvensena

2012 m. Klaipėdos rajono ikimokyklinėse įstaigose buvo atliekamas ikimokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos ir sveikatos tyrimas. Tyrime analizuoti 762 tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų duomenys apie gyvenseną ir sveikatą (anketų grįžtamumas 77,76 proc.). Tyrime dalyvavo 378 (49,6 proc.) berniukai ir 384 (50,4 proc.) mergaitės.

Vaiko fizinis aktyvumas

Norint sužinoti apie ikimokyklinio amžiaus vaikų fizinį aktyvumą, tyrimo metu buvo klausiama, kiek vidutiniškai laiko per dieną vaikas būna judrus laisvalaikiu - kai neina į darželį, savaitgaliais, žaisdamas lauke ar namuose. Tyrimas atskleidė, kad beveik trys ketvirtadaliai tirtų vaikų (73,8 proc.) būna judrūs daugiau kaip 3 valandas per dieną, penktadalis ikimokyklinio amžiaus vaikų (20,2 proc.) užsiima aktyvia fizine veikla 1-3 valandas per dieną. 4 proc. vaikų būna fiziškai aktyvūs daugiau kaip vieną valandą per dieną ir tik mažas procentas tiriamų ikimokyklinio amžiaus vaikų (2 proc.) - aktyviai leidžia laisvalaikį apie vieną valandą per dieną.

Vaiko mityba

Tyrimo metu buvo analizuota, kaip dažnai vaikas geria arba valgo sveikus ir nesveikus maisto produktus, kai nelanko ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Buvo nustatyta, kad. daržoves kasdien valgo 43,7 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 33,4 proc. vaikų. Vaisius kasdien valgo 37, 2 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 36,8 proc. vaikų. Saldumynus kasdien valgo 24,2 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 36,1 proc. vaikų. Juodą duoną kasdien valgo 25,7 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 22,7 proc. vaikų. Baltą duoną kasdien valgo 38,4 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 31,7 proc. vaikų. Košes kasdien valgo 11,6 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 23,8 proc. vaikų. Žuvį kasdien valgo 1,4 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 2,7 proc. vaikų. Mėsą kasdien valgo 27,9 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 46,9 proc. vaikų. Kiaušinius kasdien valgo 4,4 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 16,1 proc. vaikų. Pieną ir jo produktus kasdien valgo 55,6 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 29,3 proc. vaikų. Greito maisto produktus kasdien valgo 0,1 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 0,8 proc. vaikų. Greito maisto produktus kelis kartus per mėnesį valgo 56,3 proc. vaikų. Kokakolą ir gazuotus gėrimus kasdien geria 1,4 proc. vaikų, 3–5 kartus per savaitę – 2,4 proc. vaikų. Šių gėrimų niekada negeria 41,9 proc. vaikų. Reikšmingų skirtumų tarp lyčių pagal šiuos požymius nepastebėta ($p>0,05$). Berniukų ir mergaičių mitybos įpročiai šių produktų atžvilgiu yra panašūs.

Eismo sauga

Tyrimo metu buvo klausiama, ar veždami vaiką automobiliu tėvai naudoja specialias vaikiškas kėdutes ir saugos diržus. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad dauguma ikimokyklinio amžiaus vaikų (90,6 proc.) visada keliauja automobiliu naudojant specialias vaiko saugos kėdutes ir saugos diržus. 7,8 proc. tėvų atsakė retai naudojantys vaiko saugos priemones automobilio viduje, o 1,6 proc. tėvų atsakė niekada nenaudojantys saugos diržų ir specialių kėdučių vaikui transportuoti automobiliu.

Tyrimas parodė, kad panašus skaičius tirtų vaikų tėvų (60,5 proc.) ir ikimokyklinio amžiaus vaikų (65,2 proc.) visada naudoja atšvaitus eidami neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu. Taigi, dauguma ir vaikų, ir jų tėvų dėvi atšvaitą eidami tamsiu paros metu keliu ar galtve.

Vaiko sveikata

Norint sužinoti daugiau apie tirtų vaikų sveikatą, ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų buvo klausiama, kaip jie vertina savo vaikų sveikatą. Kiek daugiau nei pusės tirtų vaikų (57,5 proc.) sveikata buvo vertinama kaip gera. 23,2 proc. tėvų savo vaikų sveikatą vertino, kaip labai gerą. 19,0 proc. – kaip vidutinę, o 0,3 proc. – kaip blogą.

Tyrimo rezultatai parodė, kad 44,8 proc. tirtų vaikų dantis šepetėliu ir pasta valo vieną kartą per dieną, 29,7 proc. – du kartus per dieną. 24,3 proc. vaikų dantis valosi ne kiekvieną dieną, o 1,2 proc. – dantų nesivalo niekada.

APIBENDRINIMAS

2012 m. pradžioje, palyginti su 2011 m., Klaipėdos rajono savivaldybėje gyventojų skaičius padidėjo 208 gyventojais (nuo 51279 iki 51487 gyv.). 2012 metų pradžioje Klaipėdos rajone miesto (Gargždų ir Priekulės) gyventojai sudarė 31,9 proc. visų rajono gyventojų, kaimo vietovėse – 68,1 proc. 2012 m. pradžioje 1000-iui Klaipėdos rajono vyrų teko 1063 moterys.

Gimstamumas Klaipėdos rajone 2011 m., palyginti su 2010 m., sumažėjo nuo 12,9 iki 12,3 gimusiųjų 1000 gyventojų.

Klaipėdos rajone 2011 m., palyginti su 2009 m., natūralus gyventojų prieaugis sumažėjo (2009 m. – 85, 2011 – 30).

2009-2011 m. laikotarpiu Klaipėdos rajono gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė išliko stabili (2009 m. – 73,78, 2011 m. – 73,88).

2011 m. Klaipėdos rajono gyventojų mirtingumas buvo mažesnis nei šalies ir Klaipėdos apskrities gyventojų, tačiau palyginti su 2010 m. šis rodiklis nežymiai išaugo. Vyrų standartizuoti mirtingumo rodikliai buvo didesni nei moterų. 2011 m., palyginti su 2010 m., Klaipėdos rajono kaimo gyventojų mirtingumas sumažėjo, o miesto – išaugo, ir kaimo gyventojų mirtingumo rodiklis buvo mažesnis nei miesto.

2007-2011 m. Klaipėdos rajono suaugusiųjų gyventojų bendras sergamumas buvo mažesnis nei Lietuvoje, tačiau Klaipėdos rajono vaikų bendras sergamumas buvo didesnis nei Lietuvoje.

2011 m. pagrindinės Klaipėdos rajono gyventojų mirties priežastys buvo kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys, tačiau dažniausiai Klaipėdos rajono gyventojai sirgo kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos bei jungiamojo audinio ir skeleto–raumenų sistemos ligomis.

Klaipėdos rajone, kaip ir visoje šalyje, kraujotakos sistemos ligos yra dažniausia gyventojų mirties priežastis. Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis stabilizavosi, bet sergamumo rodiklis nuo 2007 metų didėja.

Kita dažniausia gyventojų mirties priežastis yra piktybiniai navikai. 2008–2010 m. laikotarpiu mirtingumas nuo piktybinių navikų Klaipėdos rajone turėjo tendenciją augti, tačiau 2011 m. jis sumažėjo. Dažniausia vyrų mirties priežastis dėl piktybinių navikų 2011 m. buvo trachėjos, bronchų, plaučių, moterų – krūties ir gimdos kaklelio piktybiniai navikai. Sergamumo situacija Klaipėdos rajone buvo panaši kaip ir mirtingumo – 2008–2010 m. laikotarpiu didėjęs naujų piktybinių navikų susirgimų skaičius, 2011 m. krito. Pagal lokalizaciją vyrams dažniausiai užregistruojami priešinės liaukos piktybiniai navikai, moterims – krūties piktybiniai navikai.

Klaipėdos rajone 2009-2011 m. laikotarpiu mirtingumo situacija dėl išorinių priežasčių buvo kintanti (2010 m. išaugęs mirtingumas, 2011 m. sumažėjo). Pagrindinės trys išorinės mirties priežastys 2011 m. Klaipėdos rajone buvo savižudybės (22,2 proc. visų išorinių mirties priežasčių), šalčio poveikis (13 proc.) ir apsinuodijimas alkoholiu (9,3 proc.).

2011 m., palyginti su 2010 m., Klaipėdos rajone mirtingumas dėl virškinimo sistemos ligų išaugo nuo 49,1 iki 65,0 atvejų 100 000 gyventojų ir viršijo šalies rodiklį (51,6 atvejai 100 000 gyventojų). Bendras sergamumas tiek šalyje, tiek Klaipėdos rajone turi tendenciją augti.

2011 m. Klaipėdos rajone vaikų (0–17 metų) ir 18–44 metų amžiaus suaugusiųjų pagrindinė mirties priežastis buvo išorinės priežastys, 45–65 m. ir vyresnio amžiaus gyventojų – kraujotakos sistemos ligos.

2011 m. Klaipėdos rajono vaikams dažniausiai buvo registruojamos kvėpavimo sistemos ligos, šiomis ligomis daugiausia sirgo ir 45–64 metų amžiaus gyventojai, 65 metų ir vyresniame amžiuje dominavo kraujotakos sistemos ligos.

2011 m. Klaipėdos rajone daugiau vyrų nei moterų mirė nuo piktybinių navikų, dėl išorinių priežasčių, dėl virškinimo sistemos ligų ir kvėpavimo sistemos ligų, o nuo kraujotakos sistemos ligų - daugiau moterų nei vyrų.

Parengė Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras